

Brukarombudets arbete år 2024

Det här är en text om
vad kommunens brukarombud
arbetade med under år 2024.

Brukarombudet arbetar för att
fler personer ska kunna säga
vad de tycker om kommunens stöd och arbete.

Brukarombudet ger förslag på
vad kommunen ska göra
för att du som har en funktionsnedsättning
ska kunna bestämma över ditt liv
och vara med i allt som händer.

Jag heter Jeanette Nordin.
Jag arbetar som brukarombud.

Här berättar jag om viktiga saker
som jag arbetade med år 2024.

Möten och samarbeten

En stor del av mitt arbete
som brukarombud under år 2024,
har varit att träffa och samarbeta
med verksamheter som jobbar för
att du som har en funktionsnedsättning
ska kunna bestämma över ditt liv
och vara med i allt som händer.

Jag har till exempel träffat

- Infoteket.
Tillhör Region Uppsala
och delar ut och lånar ut gratis information
om funktionsnedsättningar.
- Anhörigcentrum.
En plats för möten
för personer som hjälper en närstående.
Till exempel en förälder eller ett barn.
- Ge makten vidare.
En daglig verksamhet
som jobbar för att göra det lättare
för personer som har ett LSS-beslut.

- Föräldrar och släktingar
till barn och unga som har npf,
neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.
Autism och adhd, är exempel på npf.
- Jag gör politik.
En kommunal verksamhet
för personer som har psykisk ohälsa och npf,
som jobbar för att vara delaktiga
och höras och synas mer i samhället.
- Chefer som jobbar i skolan
och personer från funktionsrättsföreningar.
- Personal som jobbar i Kontaktcenter
i Stadshuset.
Personalen svarar på frågor från dig
som bor i Uppsala.
- Personal på Uppsala kommun
som jobbar med att förbereda för en kris.
Kris kan vara att det inte finns el,
att Uppsala blir översvämmat av vatten
eller att det blir krig.

Nytt för år 2024

Nytt för år 2024

är att jag har skrivit upp

hur många personer jag har träffat.

Jag har träffat 1 733 personer år 2024.

Jag har träffat personal på Uppsala kommun,
politiker, forskare och chefer, till exempel.

Men jag har träffat flest personer

med egen erfarenhet

av funktionsnedsättningar.

Och föreningar som jobbar för

att personer med funktionsnedsättningar

ska få ett bättre liv.

Sverige måste öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättningar

En **nämnd** är en grupp med politiker
som bestämmer viktiga saker i kommunen.

Uppsala kommun har egna **bolag**,

alltså företag som driver olika verksamheter.

Uppsalahem som hyr ut lägenheter i Uppsala
är ett exempel på ett av kommunens bolag.

Som brukarombud hjälper jag
kommunens politiker i nämnder och bolag.

Jag vill att politikerna ska bli bättre på
att lyssna
på personer med funktionsnedsättning.
Personer med funktionsnedsättning
ska få vara med och bestämma över sina liv
och berätta vad de tycker.

Det kallas för **delaktighet**
när personer med funktionsnedsättning,
är med och bestämmer
och säger vad de tycker.

Uppföljningar om delaktighet

Under åren 2023 och 2024
har det gjorts flera så kallade **uppföljningar**.
Då har man tittat på hur arbetet går i Sverige.
med att hjälpa
personer med funktionsnedsättningar.

Här är några exempel på
vad olika organisationer tycker
om Sveriges arbete med delaktighet
för personer med funktionsnedsättningar.

Vad Förenta nationerna tycker

FN, Förenta nationerna,
är en grupp där många länder
jobbar tillsammans
för att göra världen till en bättre plats.

FN har en konvention som heter:
**”FN:s konvention om rättigheter
för personer med funktionsnedsättning”.**

Där står det vilka regler länder ska följa
för att personer med funktionsnedsättning
ska ha samma rättigheter som alla andra.

Sveriges **riksdag**,
alltså de politiker som bestämmer i Sverige,
har bestämt att vi i Sverige ska följa
FN:s konvention.

En **kommitté** är en grupp människor
som jobbar tillsammans.
FN har en kommitté som heter:
**”FN:s kommitté för rättigheter för
personer med funktionsnedsättning”.**

I kommittén jobbar personer som ska kolla,
att Sverige och andra länder,
följer konventionen.

FN:s kommitté
har träffat politiker från Sverige
för att prata om hur bra Sverige
följer konventionen.

FN:s kommitté tycker att det är flera saker
som Sverige kan göra bättre,
för att personer med funktionsnedsättning
ska kunna leva ett lika bra liv,
som dem utan funktionsnedsättning.

FN:s kommitté kritiserar Sverige.
De klagar alltså på Sverige för att de tycker
att Sverige ska göra ett bättre jobb.
Till exempel tycker FN:s kommitté,
att Sveriges kommuner är olika bra
på att följa konventionen.

FN:s kommitté kritiserar också Sverige
för att det är svårt att få information om,
hur personer med funktionsnedsättningar
har det i Sverige.

FN:s kommitté kritiserar också Sverige
för att det är olika regler för att få hjälpmedel,
i olika delar av Sverige.
Hjälpmedel är till exempel en rullstol.

Vad Institutet för mänskliga rättigheter tycker

Mänskliga rättigheter är regler som hjälper till att skydda alla människor, så att de blir behandlade rättvist. Att ha rätt att leva och vara trygg och att ha rätt att säga vad du tycker, är exempel på dina mänskliga rättigheter.

Institutet för mänskliga rättigheter finns i Sverige sedan år 2022. Deras jobb är att skydda de mänskliga rättigheterna.

Institutet för mänskliga rättigheter har tittat på hur personer med funktionsnedsättningar upplever sina mänskliga rättigheter.

Många personer med funktionsnedsättningar, känner att deras mänskliga rättigheter inte följs.

En **myndighet** är en organisation som hjälper Sveriges riksdag att göra de saker som riksdagen har bestämt. Myndigheterna ser också till att Sveriges lagar och regler följs. I Sverige finns det mer än 360 myndigheter.

Många personer med funktionsnedsättningar,
känner att de själva måste berätta
för myndigheterna om sina behov.

Institutet för mänskliga rättigheter
tycker att myndigheterna ska bli bättre på
att visa att de jobbar för att hjälpa människor.

Institutet för mänskliga rättigheter
tycker också att alla människor
och alla myndigheter,
behöver kunna mer om mänskliga rättigheter.

Vad Funktionsrätt tycker

Funktionsrätt är en förening som jobbar för att personer med funktionsnedsättning ska få det bättre.

Funktionsrätt tycker att det är extra dåligt att Sverige inte följer reglerna i FN:s konvention för personer med funktionsnedsättning.

Funktionsrätt tycker att det är extra dåligt eftersom Sverige är ett rikt land som har arbetat med mänskliga rättigheter i många år.

Funktionsrätt tycker att arbetet står still och till och med gått bakåt och blivit sämre.

Vad Myndigheten för delaktighet tycker

Sverige har en myndighet som heter **MFD**,
Myndigheten för delaktighet.

MFD hjälper dem som bestämmer
att göra det lättare
för personer med funktionsnedsättningar
att vara med i samhället.

Deras jobb är också
att ge andra myndigheter tips och råd
så att de som har en funktionsnedsättning
ska ha ett lika bra liv som alla andra.

Sverige har mer än 360 olika myndigheter.
En del myndigheter måste många människor
ha kontakt med.

Arbetsförmedlingen är en myndighet
som många människor måste ha kontakt med
för att få hjälp att hitta ett jobb.

Försäkringskassan är också en myndighet
som många människor måste ha kontakt med
för att få pengar om de är sjuka
eller inte har ett jobb.

Varje år tittar MFD på,
hur 29 olika myndigheter i Sverige jobbar.
De tittar på myndigheter som många
människor måste ha kontakt med.

MFD säger att många kommuner
och regioner sparar pengar nu.
Och det är stora skillnader på vilket stöd
personer med funktionsnedsättning får.

Många som behöver stöd
säger att det är svårt för dem
att hitta ett jobb, att gå en utbildning för vuxna
och att ha en bra fritid.
Det gör att många känner sig otrygga nu.

En annan viktig sak som MFD säger,
är att personer med funktionsnedsättningar
tycker att de får för lite information om
hur de ska förbereda sig för en **kris** eller krig.

En kris kan till exempel vara
att det inte finns el
eller att Uppsala blir översvämmat av vatten

Vad anhöriga behöver

Det är mycket som är svårt
för personer med npf,
neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
Autism och adhd, är exempel på npf.

Men det finns mycket som är svårt
för anhöriga till personer med npf också.
Anhöriga kan vara till exempel
föräldrar eller syskon.

I en rapport som heter

”Vad behöver anhöriga?”

Berättar anhöriga om hur svårt det kan vara
att få hjälp och stöd,
till exempel i skolan, av socialtjänsten
och sjukvården.

Det är bra att använda det de anhöriga sagt,
när Uppsala kommun ska förbättra sitt arbete
för att hjälpa personer med npf.

Det oroliga läget i världen

Det är oroligt i världen just nu.
Det har varit krig i Ukraina i 3 år
och i Sverige har det varit många
så kallade **våldsdåd**,
där unga skjuter med vapen
och försöker spränga hus.

Myndigheter och kommuner i Sverige
förbereder sig därför för kris och krig.

Regeringen vill att alla som bor i Sverige
förbereder sig hemma,
så att de kan klara sig själva minst en vecka.
Det är bra att ha till exempel
extra mat, vatten och värme hemma.

Jag som brukarombud
har föreläst för myndigheter om
hur personer med funktionsnedsättning
kan vara med,
för att förbereda samhället för kris.

Utmaningar och exempel som brukarombudet sett år 2024

Nya socialtjänstlagen

Socialtjänsten är en myndighet som hjälper barn och familjer att vara trygga och må bra.

Socialtjänsten måste följa det som står i en lag som heter **socialtjänstlagen**. Socialtjänstlagen säger att alla människor ska ha samma möjligheter i livet och kunna delta i samhället.

I juli år 2025 börjar en ny socialtjänstlag att gälla. I den nya lagen ska de använda så kallad "**evidensbaserad praktik**".

Det betyder att socialtjänsten, ska titta mer på **forskning**, alltså fakta och kunskap som redan finns, när de bestämmer saker.

Det betyder också att socialtjänsten ska lyssna mer på dig och dina erfarenheter när de har kontakt med dig och när bestämmer vilken hjälp du ska få.

Forskning visar,
att blir det bättre för dig
när du får vara delaktig.
Du mår bättre när du får säga vad du tycker
och när du får tala om vilket stöd
och vilken hjälp du behöver.

Jag som brukarombud tycker att det är bra
att de som har kontakt med socialtjänsten,
får vara mer delaktiga.
Men jag vet också att det tar tid
att jobba mer med delaktighet.
Och ibland behöver man jobba på nya sätt.

Det finns redan flera bra sätt,
som kommunen jobbar på i dag.
Samordnad individuell plan, SIP,
är ett av de bra sätten.

SIP är en plan för dig som behöver hjälp
från flera ställen samtidigt.
Det kan vara att du behöver hjälp från
socialtjänsten, skolan och sjukvården.

SIP-planen tar ni fram på ett SIP-möte,
där alla som ska hjälpa dig är med.
Ni bestämmer tillsammans
vem som ska göra vad,
så att du får så bra hjälp som möjligt.

**Personal jobbar för att barn
ska vara mer delaktiga på möten**

Jag som brukarombud
har träffat biståndshandläggare
som jobbar på enheten för barn och unga
på vård- och omsorgsförvaltningen.

Jag träffade dem för att få veta mer
om deras arbete med att få barn delaktiga
i frågor som handlar om barnen själva.

Enheten för barn och unga
jobbar på flera sätt för att få barn delaktiga.
Innan handläggarna ska träffa ett barn
och barnets familj på ett möte i Stadshuset,
skickar de hem ett brev till dem.

I brevet står information om
vad mötet ska handla om.

I brevet skickar de också med foto
på handläggaren som ska träffa barnet
och foton på hur det ser ut i Stadshuset.

De skickar med foton
för att det ska kännas tryggt för barnet
att komma till ett möte i Stadshuset.

När handläggarna träffar barnet på mötet använder de så kallade **"nallekort"**.

Nallekortet visar bilder på nallar som är glada, ledsna, blyga och rädda. Kortet hjälper barnen att berätta om sina egna känslor.

Handläggarna har också med sig leksaker och stressbollar, så att barnen ska känna sig trygga och lugna under mötet.

I Stadshuset finns också ett speciellt rum för personal som ska ha möte med barn.

Funktionsrätts viktiga arbete

Funktionsrätt i Uppsala,
är en förening som jobbar för
att personer med funktionsnedsättningar
ska få det bättre i samhället.

Funktionsrätt har synts och hörts mer
i Uppsala kommun de senaste åren.
De har en **ombudsman** som jobbar för dem
och en **kommunikatör**.

En ombudsman är en person som ser till att
ingen blir orättvist behandlad.
En kommunikatör skriver texter och använder
bilder för att förklara saker på ett enkelt sätt
på till exempel en webbsida.

Att Funktionsrätt har en ombudsman
gör det lättare för kommunen
att få svar på frågor som handlar om
personer med funktionsnedsättningar
och vad de behöver för att leva ett bra liv.

Jag som brukarombud ser att
Funktionsrätts ombudsman jobbar bra
tillsammans med kommunen
och funktionsrättsföreningar.
Föreningarnas åsikter har kommit fram
på ett tydligare sätt i kommunen.

Funktionsrätt har hjälpt till på flera sätt för att kommunen bättre ska förstå vad de med funktionsnedsättningar behöver.

Funktionsrätt har hjälpt till för att kommunen ska arbeta på ett bättre sätt för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna vara delaktiga i samhället.

Politikerna har också lyssnat på en del av Funktionsrätts synpunkter som handlar om hur kommunen ska arbeta med **funktionsrättsfrågor** år 2025, år 2026 och år 2027.

Funktionsrättsfrågor handlar om att alla människor har rätt att bestämma över sitt eget liv och vara en del av samhället.

Det behövs bättre stöd till dem som stöttar en närstående

Närstående och anhörig

är två ord som ofta betyder samma sak.

När vården säger **närstående**
menar de oftast en person som **får hjälp**.
Och när vården säger **anhörig**,
menar de oftast en person som **ger hjälp**.

En närstående och en anhörig
kan vara en förälder, ett barn eller ett syskon.
Det kan också vara en partner, en vän
eller en granne.

Att **vårda** en närstående
betyder att du tar hand om,
hjälpes och stöttar en person.

Det finns ungefär 1.3 miljoner svenskar
som vårdar en närstående i Sverige.

Har den närstående funktionsnedsättningar
eller sjukdomar,
behöver den anhöriga som vårdar,
hjälpa till under stora delar av livet.

De flesta som vårdar en närstående
är 45–65 år gamla och har ett vanligt jobb.
Det kan vara tufft att både jobba
och stötta en närstående.

Många som gör det
måste jobba mindre på sitt jobb
och en del har slutat på sitt jobb
för att hinna och orka.

Anhöriga som stöttar
närstående barn och vuxna
med funktionsnedsättningar,
känner att de har ett ansvar för
hur den närstående mår och lever,
även när den närstående får hjälp
av samhället.

När jag som brukarombud
träffar dem som vårdar en närstående
och pratar med funktionsrättsföreningar,
berättar de att anhöriga som vårdar
har svårt att hitta rätt stöd till sina närstående.

Det är ofta svårt att få rätt stöd och hjälp
i skolan och sjukvården, till exempel.
Och det finns många olika regler
som man måste lära sig och följa.

Det tar mycket tid att ansöka om
och ha kontakt med
till exempel färdtjänst och ledsagning.
Det tar mycket tid
för dem som vårdar en närstående,
även när kommunen sagt ja till att hjälpa till.

Att det är så mycket jobb,
påverkar livet på ett dåligt sätt.
Både för anhöriga som vårdar
och för den närstående.

I Uppsala
kan den som vårdar en närstående
få stöd på flera sätt.
Anhörigcentrum stöttar, till exempel,
och många är nöjda med deras stöd.

Anhöriga kan få träffas i en grupp
och prata med andra i samma situation.
Eller få stödsamtal,
där de får prata själva med en person,
som har som jobb att lyssna och ge stöd.

Det finns också må-bra-aktiviteter
som anhöriga kan vara med på.

När en närstående flyttar till ett boende ska personalen som jobbar på boendet ge stöd till den anhöriga som vårdar.

Både Funktionsrätt och Anhörigcentrum säger att det inte funkar så bra.

Den anhöriga och de som jobbar på boendet tycker inte alltid lika om vilket stöd och hjälp den närstående behöver.

Då kan det bli konflikter,
alltså att de tycker olika
och inte kommer överens.

Många anhöriga som vårdar en närstående berättar att de skulle behöva mer stöd för att hitta rätt hjälp till sin närstående. Det är svårt för dem att ha koll på all hjälp som finns i kommunen, och hur man gör för att få det.

HSVO, står för
hälsa, stöd, vård, omsorg.
HSVO är ett samarbete
mellan region Uppsala
och kommuner i Uppsala län.

HSVO har skrivit en rapport som heter:
**”Vad behöver anhöriga föräldrar
och vårdnadshavare till barn och unga
med npf eller liknande behov?”**

I rapporten
berättar anhöriga som vårdar en närstående
att de vill ha en **samordnare**.
Alltså en person som är som en coach,
som kan ge tips om hjälp som finns.

Samordnaren skulle kunna
vara med på möten, hålla koll på tider
och hjälpa till med kontakter.

Regeringen har ett liknande förslag,
som de kallar **”en anhörigkontakt”**.

Arbete med inflytande

Uppsala kommun har olika nämnder.
En **nämnd** är en grupp politiker
som bestämmer viktiga saker
om ett särskilt område i kommunen.
I utbildningsnämnden jobbar politiker
som bestämmer saker om skolan,
till exempel.

Uppsala kommun har haft så kallade **råd**
sedan 1970-talet.
Råd är möten där föreningar
och politiker från nämnderna,
träffas för att prata och samarbeta
om viktiga frågor.

År 1972 startade det första rådet
för frågor om funktionshinder.
År 1973 startade ett råd
för frågor om pensionärer.
Alltså personer som är äldre
och har slutat jobba.

Uppsala kommun har också
så kallade **inflytandeforum**.
Det är möten där föreningar, brukare
och personal på kommunen,
träffas och pratar om viktiga frågor.

I dag har Uppsala kommun
16 råd och inflytandeforum.
De är till för att öka delaktigheten
och få ett bättre samarbete
mellan föreningar och kommunen.

Det finns till exempel ett LSS-råd
och ett funktionsrättsråd.

Råden och inflytandeforumen
träffas 2–4 gånger om året.
De talar om i förväg när de ska ha möten
och skriver ner vad de pratar om på mötena,
i minnesanteckningar.

En del minnesanteckningar finns som lättläst
på webbsidan www.uppsala.se.

Jag som brukarombud har besökt
de flesta råd och inflytandeforumen.

På nästa sida ser du en bild
som visar alla nämnder,
de olika råden och inflytandeforumen.

Du läser bilden från vänster till höger.
Nämnderna syns på vänster sida i bilden.

Många råd och inflytandeforum
jobbar tillsammans med flera nämnder.

Kommunstyrelsen	Funktionsrättsrådet	Forum för psykisk hälsa och suicidprevention	Kommunala pensionärsrådet	
Arbetsmarknadsnämnden	Funktionsrättsrådet	Jag gör politik		
	Funktionsrättsrådet	LSS-rådet	Brukarråd daglig verksamhet	Ge Makten Vidare
Omsorgsnämnden	Strategisk referensgrupp för god och nära vård	Myndighetsutövning	Brukarråd boende LSS	Jag gör politik
	Kommunala pensionärsrådet			
Äldrenämnden	Funktionsrättsrådet	Kommunala pensionärsrådet		
	Funktionsrättsrådet	Dialogforum förskola	Dialogforum grundskola	Dialogforum gymnasieskola
Utbildningsnämnden	Dialogforum för anpassad grundskola och gymnasieskola	Dialogforum för elever med behov		
Socialnämnden	Funktionsrättsrådet			
Gatu- och samhällsnämnden	Funktionsrättsrådet	Kommunala pensionärsrådet		
Plan- och byggnadsnämnden	Funktionsrättsrådet			
Idrotts- och fritidsnämnden	Funktionsrättsrådet	Kommunala pensionärsrådet		
Kulturnämnden	Kommunala pensionärsrådet			
Överförmyndarnämnden	Dialogmöten Ledning och funktionsrätt			
Miljö- och hälsoskyddsnämnden				

Brukarombudets tankar om hur kommunen ska jobba i framtiden

Det kallas för **delaktighet**,
när personer med funktionsnedsättning,
är med och tycker till och bestämmer.

Delaktighet är en mänsklig rättighet.
Delaktighet är också viktigt
för Sveriges demokrati.

Demokrati är när alla människor
får vara med och bestämma.
Till exempel genom att rösta
på vilka politiker som ska styra Sverige.

Delaktighet är också viktigt för att
kommunens verksamheter ska ha bra kvalitet
och hjälpa till på rätt sätt.
När kommunen lyssnar på brukarna,
alltså de som behöver stöd och hjälp,
kommer kommunen att göra rätt saker.

Jag som brukarombud ser flera bra exempel
där kommunen jobbar för
att personer med funktionsnedsättning
ska vara mer delaktiga.

Jag som brukarombud ser också saker som kommunen måste bli bättre på.

Här är exempel på saker som jag tycker behöver bli bättre i Uppsala kommun.

Sverige behöver bli bättre på att följa FN:s konvention

I FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, står det vilka regler länder ska följa för att personer med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter som alla andra.

I Sverige tror vi att vi är bra på att följa FN:s konvention, men flera rapporter från år 2024, visar att det inte är så.

Jag som brukarombud tycker att det är viktigt att Uppsala kommun fortsätter att jobba för att ha ett samhälle som är bra för alla.

Uppsala kommun måste också hålla koll på hur resten av Sverige jobbar för att följa FN:s konvention.

Uppsala kommun måste också prata med personer med funktionsnedsättningar, för att se vad de behöver för att kunna leva ett bra liv.

Uppsala kommun kan bli bättre på att jobba med forskning

Socialtjänsten är en myndighet som hjälper barn och familjer att vara trygga och må bra. Socialtjänsten måste följa det som står i **socialtjänstlagen**.

En ny socialtjänstlag börjar gälla i juli år 2025 och ska använda "**evidensbaserad praktik**".

Evidensbaserad praktik betyder att socialtjänsten ska titta mer på forskning, alltså kunskap och erfarenhet, när de fattar beslut. Och att de också ska lyssna mer på brukarna och deras erfarenheter.

Jag som brukarombud tycker att det är bra att jobba mer med forskning. Kommunen kan då fatta beslut som är bättre för brukarna.

Ett bra sätt för kommunen
att jobba mer med forskning, är till exempel
att samarbeta med Uppsala universitet.
Kommunen kan också
uppmuntra sin personal och ge dem mer tid
att läsa ny forskning.

Alla som jobbar i socialtjänsten
och fattar beslut i sitt jobb,
har pluggat på universitetet redan.
Att plugga på universitetet betyder att du går i
en speciell skola för vuxna.

På universitetet lär du dig mycket
om ett ämne och kan plugga till att bli
till exempel, läkare och lärare.
På universitetet kan du också forska
och ta en så kallad masterexamen.
Då blir du expert på ett ämne.

Ett sätt att öka kunskaperna ännu mer
för personalen som jobbar i socialtjänsten,
är att uppmuntra dem
att plugga på universitetet,
samtidigt som de jobbar i kommunen.

Uppsala kommun kan också uppmuntra dem
att ta en masterexamen eller att forska själva.

Uppsala kommun kan bli ännu bättre på att jobba med delaktighet

Lagar säger
att du som får hjälp av kommunen
har rätt att vara delaktig
för att kunna påverka ditt liv.

Delaktighet är viktigt och bra för alla.
De som jobbar i kommunen
lär sig nya saker
och känner att arbetet är viktigt
när de möter personer med
funktionsnedsättningar.

Personer med funktionsnedsättningar
känner sig sedda,
och känner att de är en del av demokratin,
och att det ger dem hopp
om en bättre framtid,
när kommunen jobbar med delaktighet.

I dag finns 16 råd och inflytandeforum
i Uppsala kommun.
Det är möten där föreningar, brukare
och personal på kommunen,
träffas och pratar om viktiga frågor.

Jag som brukarombud tycker att det behövs fler råd och inflytandeforum när samhället förändras.

Jag hjälper gärna till och pratar gärna om hur kommunen kan jobba mer med delaktighet.

Jag tycker att det skulle vara bra att starta inflytandeforum som handlar om:

- arbetsmarknad
- stadsbyggnad
- socialtjänst
- kultur, idrott och fritid
- personer med psykisk ohälsa.

*Positiva exempel på verksamheter
som jobbar med delaktighet*

Det finns flera bra exempel på
verksamheter som jobbar med delaktighet.

Till exempel **“Ge makten vidare”**,
en daglig verksamhet som jobbar för
att göra det lättare för dig med LSS-beslut.

”Jag gör politik”

är ett annat bra exempel.

Det är en kommunal verksamhet
för personer som har psykisk ohälsa
och npf.

Jag gör politik, jobbar för att
personer som har psykisk ohälsa och npf
ska vara delaktiga
och höras och synas mer i samhället.

Under år 2024 har många personer med
funktionsnedsättningar,
intellektuella funktionsnedsättningar, IF,
psykisk ohälsa och npf, engagerat sig.

De har pratat med politiker,
skrivit insändare till tidningar
och skrivit en rapport.

Ett bra exempel på delaktighet
är tv-programmet **“Frågan är fri”** på SVT.

I Frågan är fri
är personer från Uppsala med,
som har IF och autism.
De ställer frågor till kända personer
och uppträder till exempel
genom att sjunga och läsa dikter.

Ett sådant program
har aldrig gjorts förut i Sverige
och visar att alla röster är lika viktiga.

Det blir en ny säsong av Frågan är Fri
hösten år 2025.

Brukarombudets 3 förslag för att jobba med delaktighet

Många myndigheter och organisationer tycker att Sverige måste bli bättre på att hjälpa och stötta personer med funktionsnedsättning, så att de får ett bättre liv.

Lagen säger att alla ska ha samma rättigheter och kunna vara med i samhället. Lagen säger att alla ska få bra vård och stöd.

Jag som brukarombud ser att det finns många bra saker som Sverige och Uppsala kommun gör. Men det finns också flera saker de kan göra bättre.

Det har jag skrivit om här i min rapport för år 2024.

Som avslutning vill jag säga
att jag tycker att Uppsala kommun
ska jobba mer med tre saker.

1. Jobba för att brukare ska vara mer
delaktiga i sitt liv och i samhället.
2. Ge mer stöd till anhöriga
som vårdar en närstående
med funktionsnedsättningar.
3. Samarbeta mer
med Uppsala universitet,
för att bli bättre på att använda
evidensbaserad praktik,
som nya socialtjänstlagen säger.